РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вторoк 20-го падолиста 1917. Ч. 137. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, November 20, 1917. No. 137.

САМОСТІЙНА УКРАЇНА.

ПРАВИТЕЛЬСТВО БОЛЬШЕВИКІВ ПРОГОЛОСИЛО ПРАВО САМОВИЗНАЧЕНЯ НАРОДІВ В РОСІЇ.

Цїлковита побіда большевиків в Петроградї і Москві. — Утеча Керенського.

Велика рішаюча битва над рікою Піяве розпочала ся.

Проголошенє самостійної України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лондон, 18. падолиста. — Кореспонденційне бюро Райтера доносить:

„УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВЧІ ЗБОРИ ПРОГОЛОСИЛИ НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ".

—0—

Козаки заняли Київ по завзятій битві на улицях міста.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 14. падолиста. — **Телеграми з Киева доносять, що козаки і військові кадети захопили у свої руки контролю над містом по завзятій боротьбі на улицях міста.**

Большевики станули до боротьби перед Царським Двірцем, де опісля арештовано провідників.

Коли в Киеві переїздила козацька патруля через Крещатик, найголовнїйшу улицю, козаки стріляли з карабінів у воздух, щоби розігнати нагромаджені товпи. На переїзджаючий електричний віз кинено бомбу, яка вибухаючи вбила і ранила богато осіб.

В Киеві богато убитих і ранених.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 16. падолиста. — **До Петрограду наспіли вісти з Киева, що в цілім містї відбуваеть ся завзята битва. По обох сторонах беруть участь літаки. Богато убитих і ранених.**

Козаки захопили у свої руки власть в Києві.

Козацький конгрес, який тоді случайно відбував ся в Києві, захопив власть у свої руки, видаючи безпроволочно наказ арештувати членів Української Центральної Ради і здавити большевиків.

Власть в Киеві перейшла в руки Українців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 18. падолиста. — **ВЛАСТЬ В КИЄВІ ПЕРЕЙШЛА НАГЛО В РУКИ УКРАЇНЦІВ.**

В правильнім житю мешканців Киева зайшло лише незначне занепокоєнє.

Домашна війна в Росії.

Царське Село переходило два рази з рук до рук.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 16. падолиста. — Телеграма бюра Райтера, надана в Петроградї дня 13. падолиста, доносить:

„Царське Село переходило в трох останних днях два рази з рук до рук. Найперше після короткої битви займили його були війска Керенського і посунули ся дальше наперед, зближивши ся на віддаленє 5 миль від Петрограду.

„Після донесеня большевиків в битві коло Александрівської стациї панцирний поїзд, який находив ся під командою війск Керенського, розпочав був перший огонь з гармат і машинових крісів. Однак сей напад не вдав ся.

„Козаки робили зусиля перевести наступ недалеко Пулкова, але йогоударемнено при помочи панцирних самоходів з машиновими крісами. Патрулї війск большевиків донесли, що число козаків, які станули по сторонї Керенського, було так незначне, що коли прийшло ся їм виступити до битви, вони могли лише дуже малі відділи полишити в Царськім Селї.

1.500 козаків згинуло в битві.

Спізнена телеграма доносить, **що підчас битви коло Александрівської стациї** (5 миль на полудне від Петрограду) **1.500 козаків впало убитих і ранених.** Ся вістка наспіла від большевиків ще в понеділок, то є 12. падолиста.

Війска Керенського потерпіли поражене коло Гатчики.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 14. падолиста. — Війска президента Керенського, які надійшли з Гатчини (35 миль на полудневий захід від Петрограду) в напрямі Царського Села, **потерпіли поражене від війск ради роб і.салд. депутатів між Царським Селом і Пулковом** (12 миль від Петрограду).

Війска Керенського були приневолені цофкути ся до Гатчини.

В Москві боротьба ще не покінчила ся.

Вісти з Москви доносять, що війска, вірні правительству, держать у своїх руках середну часть міста, а большевики передмістя, де панує великий нелад. **Жертви в людях підчас битви на улицях обчисляють на 700 до 2.000 осіб.**

Війска большевиків здобули Гатчину.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 15. падолиста. — **Головна кватира большевиків одержала** від полковника Муравієва, команданта війск большевиків, слїдуючу телеграму, надану в Гатчинї:

„Гатчину заняв фінський полк. Козаки цофають ся. Доносять, що ген. Краснова і штаб Керенського арештовано.

„В Петроградї проголошено воєнний стан".

Утеча Керенського.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 16. падолиста. — **Опущений більшостию своїх офіцирів і попросту приневолений піддати ся большевикам, ПРЕЗИДЕНТ КАБІНЕТУ КЕРЕНСЬКИЙ УТІК ПЕРЕД ПАТРУЛЕЮ, ЯКУ РАЗОМ З НИМ ПІСЛАНО, І ПРОПАВ БЕЗ СЛІДУ.**

Ген. Духонін обіймив тимчасово уряд головного команданта війск Керенського, які зазнали недавно пораженя в битві коло Царського Села.

Ген. Краснов, бувший командант Керенського, котрого арештовано враз з прочими членами головного штабу на приказ большевиків, зістав випущений на волю на тій підставі, що він лише виконував прикази свого старшого.

Рапорт ген. Краснова про утечу Керенського стверджує, що він утік перебраний за моряка.

Премієр Керенський, коли йому донесено, що його офіцири є проти нього та що його жовнїри можуть кождої хвилї його покинути, згодив ся пійти до Петрограду. Але коли тимчасом збирано для нього сторожу, він зникнув з очий.

Рапорт ген. Краснова звучить:

„О 3-тій годинї пополудни ? падолиста я прибув до головної кватири. Керенський виглядав дуже нервовий і зворушений.

„Генерале, — сказав він до мене — ви мене зрадили. Ваші козаки кажуть, що вони мене заарештують і віддадуть мене морякам".

„Так, — відповів я — над тим тепер вони й радять. Показуеть ся, що прихильність серед них маєте дуже малу".

„Чи офіцири є тоїсамої гадки?" запитав мене.

„Так".

„Щож я маю робити? Чи маю пововнити самовбийство?"

„Коли ви є чесним чоловіком, то ви пійдете під білим прапором до Петрограду і станете перед революційним комітетом, з котрим розпічнете переговори яко голова правительства".

„Керенський згодив ся на те і йому обіцяно сторожу. Він противив ся, щоби йому давано сторожу, зложену з моряків, кажучи, що між ними він має ворогів. Дальше зажадав він, щоби почекати вечера, але остаточно згодив ся відбути подорож за дня.

„Я відійшов і покликав полковника Кішкіна, команданта 10-го полку донських козаків, і приказав йому утворити сторожу з 8 людий. **В пів години опісля донесли менї козаки, що не могли ніде знайти Керенського.** Я зарядив алярм, думаючи, що він не міг ще опустити Гатчини".

Бібенко повідомив конгрес робітників і жовнїрів про утечу Керенського.

Бібенко, член комітету для справ армії і фльоти, подав до відома конгресу робітників і жовнїрів, що Керенський утік, перебраний за моряка.

Перед утечею Керенського Бібенко говорив, що розмовляв з козаками і набрав переконаня, що вони є готові погодити ся з большевиками, лише офіцири сьому противлять ся. Дальше заявив, що він приобіцяв козакам, що вони будуть пущені на волю, а можливо, що навіть дістануть позволене задержати при собі оруже та повернути в донську область.

Бібенко заперечив, неначе би Михайло Романов, бувший великий князь Михайло Александрович, був разом з Керенським. **Він заперечив також вістку про утечу ген. Корнілова з вязниці.**

Москва в руках большевиків. — 5.000 убитих.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 17. падолиста. — **В старинній столиці Росії, Москві, правдоподібно большевики здобули цілковиту контролю.**

Війска, які стояли по сторонї правительства, уступили до кріпости Кремля. Тяжкі гармати бомбардували історичні стіни кріпости.

Від початку революції обчисляють жертви на 2.000 до 5.000 в убитих.

Ходить чутка, що ген. Каледін, атаман козаків, зближаеть ся до міста з помочию для війск Керенського.

(Продовженє на сторонї 2-гій).

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

Рішаюча битва над рікою Піяве зближаеть ся.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 18. падолиста. — Воєнні операції на італійськім фронтї зближають ся до критичної стадії.

Австро-німецькі війска, не зважаючи на великі втрати, напирають щораз сильнїйше над рікою Піяве, через котру помимо невдач за всяку цїну хочуть переправити ся.

Рівночасно головна сила австро-німецьких війск робить зусиля здобути оборонну лінію Італійців, яка здержує наступ неприятеля від півночи.

Прихильні пророцтва щодо висліду боротьби є непевні, але надію скріпляє щораз сильнїйший опір Італійців і їх готовість станути до отвертої боротьби здовж цілого боєвого фронту.

Венеція опорожнена. — З 160.000 мешканців остало ся 20.000.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВЕНЕЦІЯ, 16. падолиста. — Венеція майже зовсім опорожнена. **Населене міста зменьшило ся з 160.000 на 20.000.**

Помимо того, що боєвий фронт неприятеля находить ся над устєм ріки Піяве, і помимо зусиль неприятеля, щоби здобути трикутник між устями рік Піяве і Сілє, мешканці, котрі позістали в містї, заховують ся спокійно.

Місто позістане на случай наступу без оборони. Такий розказ видано, щоби охоронити від знищеня памятники і богатства штуки. Президент міста Венеції, який походить з дожів, заявив вчера, що позістане в містї на своїм становищи.

Місто представляеть ся як пустка, і то ще більша нїж се було перед 50 лїтами, коли Австрійцї в останне робили наступ. Всї головні готелї, каварнї і фабрики, склепи з жемчугами і зі склом закриті.

Міські власти заряджують поїздами і кораблями, які відвозять тих мешканців, котрі хочуть опустити місто.

—0—

Справа Польщі.

Перший президент польського кабінету.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

КОПЕНГАГЕН, 17. падолиста. — Телеграма з Берліна доносить, що звісний історик, **Ян Кухаржевский,** зістав іменований першим президентом нового польського правительства.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЧАС. „СВОБОДА".

Сим повідомляєть ся ПП. Передплатників, що повідомлень про скінчене передплати Адміністрація „Свободи" не висилає. Длятого просимо, щоб кождий передплатник звертав пильну увагу на дату скінченя реченця його передплати, яка находить ся при кождій адресі, наклеєній на часописи. Примірoм: 14|18 належить розуміти, що передплата часописи кінчить ся 14-го січня 1918 року. Колиж передплатник до 10 днів по скінченю передплати не відновить її, то дальша висилка часописи буде йому здержана. Сподіваємось, що ПП. Передплатники прикоровлять ся до сеї постанови, та будуть завчасу спішитись з відновленем передплати.

Адміністрація „Свободи".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.00 per 3 months	на пів року $1.75
$1.75 per 6 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Минувшого тижня принесли були телєґрами вістку, що з причини поголосок про прилучене Польщі до Австрії і Галичини до Польщі прийшло на засіданю австрійського парляменту до дуже бурливих сцен. А іменно українські, чеські і полуднево-славянські посли внесли рішучі протести проти самовільного робленя укладів і рішаня справ без відома і дозволу на те від інтересованих народів.

В додатку до поданих уже вістий „Зєдинена Преса" подає ще деякі близші подробиці зі згаданого засіданя. Телєґрама звучить:

Вашінґтон, 17. падолиста. — Цензурований звіт з дебати в австрійськім парляменті з дня 9. падолиста, яка обертала ся коло польської політики правительства, вказує, що австрійська цензура вичеркнула з нього незвичайно остру критику, яку робили славянські посли супроти правительства.

У звіті говорить ся, що ще ніколи передтим в парляменті не уживано так сильних слів при протесті проти німецького і мадярського зверхництва.

Український посол, Петрушевич, підніс проти президента кабінету, д-ра Зайдлера, обжалуване, що він через свій проєкт в справі Польщі допустив ся злочину проти свободи і проти прав народів. Президент зложив обітницю, що польська справа не буде порішена перед нарадами міжнародної конференції.

Полудневo-славянські посли висловлювали ся в такімсамім змислі. Один чеський посол пригадав, що в 1870 році Чехи були тими, котрі боронили прав народів і протестували проти прилученя Альзації і Льотаринґії; таксамо й нині вони протестують проти того, щоби правительство допустило ся чогось подібного супроти Польщі і Галичини.

Рішучий протест українських послів ударемнив наразі пляни польської й австрійської тайної політики щодо замаху на українські землі. Цікаве воно, що телєґрама нічого не згадує про якийнебудь протест зі сторони Поляків проти влученя Польщі до Австрії. Видно з того, що Поляки в заміну за українські землі були готові зречи ся независимости польської держави. Пановане над українським народом Ляхи ставлять висше ніж независимість своєї власної держави. З того можна дальше заключати, що доля польського народу не спочиває в руках його дійсних представників, але в руках шляхотської кліки збанкротованих дідичів, які коштом українського народу хотіли би реперувати свої діраві контуші.

Наразі пляни теперішного австрійського правительства і польської шляхти зістали ударемнені. Президент австрійського кабінету зложив заяву, що справа Польщі не буде порішена перед засіданєм міжнародної конференції. Та се вже не перша обітниця. Австрійське правительство вже нераз робило Українцям обітцині, але їх ніколи не додержувало. Вистарчить хочби нова зміна членів правительства, щоби всі зроблені обітниці уневажнити і їх зовсім скасувати. На пусті обітниці український нарід нині зловити не дасть ся.

Самостійна Україна.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Серед безлічи ріжнородних правдивих і неправдивих вістий та поголосок, які доходили сюди від часу домашної війни в Росії, принесли телєґрами радісну вістку, що **українські установчі збори проголосили независимість України.**

Ся вістка була тим більшою несподіванкою, бо ще кілька днів тому назад надійшли були з України сумні і трівожні вісти. І так прийшла вістка про кроваві битви на улицях Києва, про увязнене членів Української Центральної Ради і послів українського парляменту, а вкінци, що всю власть не лише в Києві, але й у цілій полудневій Росії загорнули у свої руки козаки. Отсї скупі і неточні вісти не давали спромоги виробити собі дійсного образу подій, які зайшли на Україні в протягу останнього тижня.

Зміна в користь Українців наступила, як доносить телєґрама, дуже нагло і несподівано. Власть перейшла назад в руки українського правительства, а вслїд за тим українські установчі збори проголосили самостійність України.

Саме проголошене самостійности України не було би несподіванкою, коли би воно відбуло ся серед инших, а не серед тепер пануючих обставин в Росії. Але не є також виключеним, що може якраз теперішні відносини в Росії прискорили сю подію.

На зїзді представників недержавних народностий Росії, скликанім заходами Української Цернтральної Ради з кінцем вересня до Києва, ухвалено, що кожда з народностий, заселюючих Росію, має право скликати свої власні установчі збори і уложити форму свого державного устрою, причім признано також козацьким орґанізаціям право самовизначеня на рівні з народностями. Доперва опісля всї народи разом мали приступити до утвореня спільного федеративного правительства. **Російська федеративна демократична република мала бути добровільним союзом свобідних держав** — отсе був головний принцип, який принято на конґресі представників народностий Росії.

Зїзд повідомив був про приняті ухвали тодішне провізоричне правительство російське, жадаючи як найскоршого переведеня їх в житє. Однак російське правительство, замісць сповнити слушні домаганя народів, виступило проти них ворожо, а передівсїм проти України, яка веде провід серед недержавних народностий в Росії.

Вслїд за тим чи скорше чи пізнійше мусїло прийти між обома сторонами до остаточної розправи, не виключаючи навіть розправи оружної.

Вороже становище провізоричного російського правительства супроти домагань инших немосковських народів Росії причинило ся богато до так скорого його упадку. Коли ще недавно тому підчас ворохобні Корнїлова Україна навіть помимо сильно напружених відносин станула рішучо по стороні правительства Керенського, то тепер до тогосамого правительства віднесла ся зовсїм байдужно, а може навіть і ворожо.

Чого не хотїло проголосити і признати на жадане народів правительство Керенського, се зробило добровільно нове правительство большевиків. **Його першим кроком було проголошене права всїх народів Росії на самовизначенє, права народу рішати про свою власну долю, не ставляючи йому навіть перепон на случай цїлковитого відокремленя і независимости.**

Се принцип, який є вповні згідний з приципом самовизначеня народів, проголошеним президентом Вілсоном.

Нині сей прицип почали переводити народи Росії в житє. Проголошене самостійности України, проголошене републики кубанської, а відтак донської, творене републики в Даґестані, заходи коло твореня републики грузинської, недалеке проголошене републики фінської — отсе ряд явищ, які не є випадковими, але вони слїдують по собі зовсїм систематично, після наперед уложеного пляну.

Народи здобувають нині силою те, чого не хотїло їм признати через свою короткозорість правительство Керенського.

Треба надїяти ся, що саме проголошене самостійности поодиноких народів є лише першою точкою програми, яку начеркнено на конґресі в Києві. Слїдуючою точкою сеї програми буде утворене спільної демократичної федерації свобідних народів для спільного пожитя і спільної оборони.

Домашна війна в Росії.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Остання телєґрама з Петроґраду доносить:

„Нині проголошено остаточно спокій. Большевики віднесли побіду.

„Білу сторожу" (біла сторожа була зорґанізована проти „червоної сторожі" большевиків) **і військових кадетів розоружено.**

„Два поїзди з відділами „червоної сторожі" здержано в дорозї з Петроґраду до Москви; вони їхали до Москви на поміч большевикам. В тімсамім часї зелїзничі телєґрами доносять, що козаки посувають ся в північнім напрямі та що серед большевиків панує з тої причини переполох.

„Вважають за правдоподібне, що корпус мішаних війск відійшов з полудне-во-західного фронту, щоби положити конець домашній війні. Сї війска є в дорозї до Петроґраду і доїхали вже до Петроґраду. На сї вісти годї одержати якенебудь потверджене, бо в місті розходять ся щораз то нові поголоски".

Бомбардоване Кремля.

Попередна телєґрама Райтера подала була отсю вістку:

„Як доносять, в Москві панує спокій після цїлотижневої битви, яка обіймила більшу частину міста. Гармати і машинові кріси постійно бомбардували Кремль і будинок городської думи (сіті гол), які були головними твердинями військових кадетів і инших прихильників провізоричного правительства.

„Богато ґранатів вибухло в приватних домах, спричиняючи пожарі.

„Останне донесене говорить, що три четверті части міста находять ся в руках большевиків".

Вістка, що Керенський на чолї нової армії машируе на Петроґрад.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 18. падолиста. — Нині розійшла ся по місті поголоска, що нова армія, зложена з ріжних війск, машируе з боевого фронту на Петроґрад та що передна її сторожа находить ся вже в Ґатчині.

Коли донесене є правдиве, то цїлию нової армії буде увільнити столицю від контролї большевиків, яких війска стоять під командою капітана Павлова.

Після деяких вістий на чолї сеї нової армії находить ся Керенський.

Большевики проголисили право самовизначеня народів.

Большевики проголосили право народів в Росії на самовизначене.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 17. падолиста. — **РАДА КАМІСАРІВ (кабінет міністрів) БОЛЬШЕВИКІВ ПРОГОЛОСИЛА ПРАВО РІЖНИХ НАРОДІВ РОСІЇ НА САМОВИЗНАЧЕНЄ УСТРОЮ СВОЄЇ ДЕРЖАВИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ВІДДІЛЕНЄ І ТВОРЕНЄ НЕЗАВИСИМИХ ДЕРЖАВ.**

Змаганя до утвореня соціялістичного кабінету.

Переговори між соціялістами і большевиками не довели до успіху.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 16. падолиста. — Телєґрама, яка була надана до Ексчендж Тел. Компані в Петроґраді у вівторок, доносить, **що роблено проби в справі переговорів щодо утвореня соціялістичного правительства.**

Соціялістичні провідники предложили большевикам отсї услівя угоди:

1. Розоружити „червону сторожу".

2. Перенести контролю залоги Петроґраду на міську раду.

3. Заперестати воєнні операції і взяти під розваґу сї услівя.

4. Дати запевнене, що лише війска Керенського війдуть до Петроґраду і що не впаде ніодин стріл.

5. Війска Керенського не будуть переводити домашних ревізий і арештовань.

Переговори щодо завішеня оружа не довели до успіху, хоч большевики згодили ся були на поставлені їм услівя. Соціялісти домагали ся одкак, щоби большевиків виключити від співучасти в новім предложенім правительстві.

Большевики жадають для себе більшости в коаліційнім соціялістичнім кабінеті.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 16. падолиста. — В справі утвореня демократичного конґресу роб. і салд. депутатів, **перед котрим мало би бути відповідальне кожде соціялістичне правительство,** ведеть ся тепер дискусія в юнії зелїзничих робітників, в комітеті безпечности, в міській раді і серед провідників большевиків.

Большевики домагають ся, щоби до нового коаліційного соціялістичного кабінету війшли Николай Ленін і Лев Троцький та щоби їх партія мала більшість, задержуючи у своїх руках між иншим уряд міністра для заграничних справ, міністра для внутрішних справ і міністра праці.

Три члени з кабінету большевиків уступили.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Кореспондент бюра Райтера доносить, що між большевиками прийшло до роздвоєня. **Комісарі (міністри) внутрішних справ, хліборобства і поживи уступили, заявляючи, що утворене коаліційного соціялістичного кабінету є конечне.** Також й инші комісарі є того погляду.

Кореспондент доносить дальше, що Зіновієв, товариш Николая Леніна, Камінев, місто-президент ради роб. і салд. депутатів, і три инші члени центрального комітету большевиків зрезиґнували з тоїсамої причини.

Ґен. Верховський, бувший міністер війни в кабінеті Керенського, відмовив ся від вступленя до кабінету, в якім большевики мають своїх представників.

Шукають за документами, в яких містять ся договори, заключені між Росією і її союзниками.

Нератов, давнїйший міністер для заграничних справ, перебуває десь в укритю, сховавши в безпечне місце відписи документів, в яких містили ся договори між Росією і її союзниками.

Правительство большевиків видало приказ арештувати Нератова і відшукати документи.

Чернов має стати президентом коаліційного соціялістичного кабінету.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Телєґрама з Гапаранди (Швеція), датована вчера, доносить:

„Большевики мають цїлковиту контролю над Петроґрадом до хвилї, коли кореспондент „Зєдиненої Преси" опустив в четвер рано столицю, від'їхавши зелїзницею до Торнеа. Під сю пору Петроґрад був цїлковито відтятий від решти Росії з причини зелїзничого і телєґрафічного страйку. Іменно робітники заявили, що не підуть до праці, доки Ленін і Троцький не будуть усунені і доки не доведеть ся до якогось мирного полагодженя.

„Від четверга рано зусиля комітету для ратованя революції в справі утвореня спільного соціялістичного кабінету без співучасти Леніна і Троцького не довели до успіху.

Чернова, бувшого міністра хліборобства, згадують яко правдоподібного президента сього кабінету.

Дводневна рішаюча битва.

Опис рішаючої битви між війсками большевиків і Керенського.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 14. падолиста. — Полковник з одного зі славних полків петроґрадської прибічної сторожі став тепер командантом ґенерального штабу війск большевиків і переводить воєнні операції зі своєї головної кватири, яка находить ся в домі, положенім на горбку у віддаленю двох миль від Пулкова.

Описуючи битву, полковник оповідає:

„Битва розпочала ся в суботу і тривала аж до понедїлка вечером. Керенський мав лише 5.000 козаків, кількасот військових кадетів, значну скількість легкої і тяжкої артилерії і один панцирний поїзд. Наші війска складали ся з чотирох славних петроґрадських полків прибічної сторожі, крім того було ще кілька батальонів моряків і велике число відділів „червоної сторожі".

„Наші війска були постійно виставлені на огонь гармат і тому богато жовнїрів є ранених. Але мало наших жовнїрів впало.

„Одного разу ескадрона козаків Керенського розпочала наступ на поблизку місцевість, Царське Село. Правдоподібно, вони не знали сього, що офіцири давних полків стоять на чолї війск большевиків, і на своє велике счудоване вони стрінули ся, зі зорґанізованим опором. Густа сальва, від котрої впало богато коний, спричинила тяжкі втрати. Ся битва була послїдним чинним зусилєм війск Керенського робити наступ. Після того вони почали уступати назад. Царське Село находить ся в наших руках".

Один жовнїр, якого зловили козаки, а котрий відтак утїк назад до своїх, оповідав, що козаки загрозили Керенському, що піддадуть ся, коли він не пришле їм на поміч яких 60.000 війска. Керенський, оповідає жовнїр, обіцяв козакам, що бажану поміч пришле.

Кореспондент відбув подорож по побоєвищи петроґрадським фіякром. Фірман зовсїм спокійно поводив свого товстого коня по військових дорогах, виминаючи великі вози і самоходи Червоного Хреста, які повертали з раненими до міста. Відділи „червоної сторожі", вертаючи з поля битви, ішли здовж гостинця співаючи. Деякі несли на своїх багнетах обарінки, які купили в Царськім Селї, бо в Петроґраді можна купити лише чорний хліб.

Фіякер переїхав попри богато патруль без задержаня. Видно, жовнїри не мали жадного підозрїня. Довгий ряд амбулянсів виладовував ранених коло шпиталів здовж дороги зараз за містом.

В Пулкові, де жовнїри, моряки і члени „червоної сторожі" споживали свою зупу і чорний хліб та дискутували над віднесеною побідою, кореспондента спроваджено до кватири головного штабу.

Головна кватира штабу большевиків.

В очи вдаряла велика ріжниця між людьми, котрі находили ся в пустій, лямпою осьвіченій кімнатї, яка була правдоподібно гостинною кімнатою в господарській хатї. Коло соснового стола сидїло кількох офіцирів, які, хоч не голені й умучені, зраджували своє аристократичне вихованє. Разом з ними було кількох простих жовнїрів, моряків з балтійської фльоти і один робітник з відзнакою „червоної сторожі". Спільно з кореспондентом заїдали принесену страву і вияснили йому, що вони всї разом борють ся проти Керенського.

Є фактом, що було великою несподіванкою, що команда над війсками большевиків спочиває в руках аристократів, тимбільше, що серед народу панує переконане, що большевики обнимають лише пролетаріят.

Штабовий полковник пояснив отсе, як слїдує:

„Ви запевно здивували ся, бачучи офіцирів, з котрих богато хоробро бороло ся і було ранених в битві проти Німців, що вони тепер борють ся по стороні большевиків. Дійсна причина є невдоволенє з Керенського, котрий найперше знищив карність в армії і ми були передівсїм проти нього".

Зрівнанє офіцирів з жовнїрами.

Такісамі відносини можна було завважити в головних кватирах полків. Офіцири тїшили ся з приводу віднесеної побіди, але скаржили ся на рішенє правительства большевиків, яке постановило зменьшити платню всїм офіцирам до висоти звичайних жовнїрів, то є 7.50 рублїв місячно, та змусити офіцирів носити тісамі мундури, що й звичайні жовнїри.

Жовнїри большевиків виказують якесь дивне захованє щодо послуху зглядом своїх офіцирів, тимбільше, що рівночасно кличуть їх своїми товаришами і мають права на рівнї з ними, з виїмком на боєвім фронті.

30.000 лотишського війска перейшло на сторону большевиків.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГАПАРАНДА (Швеція), 16. падолиста. — **З Петроґраду надійшла до Гапаранди вістка, що про поражене премієра Керенського рішило становище 30.000 лотишського війска, яке стануло по стороні большевиків.**

Фінляндія має проголосити свою независимість.

Фінляндія проголосить нині свою независимість.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 18. падолиста. — **Оскар Токой, провідник соціял-демократичної партії у Фінляндії, робить приготованя в цїли утвореня в понедїлок нового фінського правительства,** доносить телєґрама з Гапаранди до Копенгаґен.

СОЙМ ПРОГОЛОСИТЬ ТОГОСАМОГО ДНЯ НЕЗАВИСИМІСТЬ ФІНЛЯНДІЇ, говорить дальше телєґрама.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Часописи з України.

До редакції „Свободи" наспіло 9-те число часописи „Зоря" (з 12. серпня 1917), яка виходить в місточку Широке, херсонського повіту на Херсонщинї. Часопись друкуєть ся на 8 сторін маленького формату і виходить тижнево заходом місцевої „Просьвіти". Редаґує і за редакцію відвічає Рада „Просьвіти".

Непорозуминє між Японїєю і Злученими Державами.

(True translation filed with the Postmastre at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Японське міністерство комунікацій оповістило, — як доносить телеґрама з Токіо, з 17. падолиста — що переговори зі Злученими Державами, які мали полагодити американську заборону вивозу сталї в користь Японії, зістали зірвані з причини незгідного положеня між обома державами. В оповіщеню говорить ся, що жадане Америки, аби в заміну за концесію Японія доставляла кораблї, може цілком знищити европейську торговлю Японії.

Американське міністерство заграничних справ не має урядового потвердженя про зірванє переговорів між Японїєю і Злученими Державами. Переговори між Японїєю і Злученими Державами почали ся в лїті 1917, коли Злучені Держави заборонили вивіз сталї з краю. Японія однак домагала ся, щоби Злучені Держави доставляли їй 300.000 тон сталї, а Злучені Держави згодили ся на 100.000 тон, але під услівєм, що Японія доставить Америцї скількість своїх кораблїв для услуги на Атлянтійськім мори.

Плянував замах на президента.

(True translation filed with the Postmastre at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

В Бофало, Н. Й., арештовано 19-лїтного Джана Сантерлі, який — як догадують ся — плянував убити президента Вілсона, підчас його візити у Бофало, в понедїлок (12. с. м.), де він виголосив промову до делеґатів Американської Федерації Праці. Коли державний прокуратор поспитав арештованого, чи він говорив знакомим робітникам, що президент повинен сподївати ся бути убитим за се, що посилає Американцїв до війни, він мав відповісти: „Я убю президента при першій нагоді. Він буде однаково убитий".

Капіталїстичний патріотизм.

Нюйорська зелїзнича компанія „Бруклин Репід Транзіт" внесла просьбу до нюйорської комісії публичної услуги, щоби комісія знесла закон, який каже, що трамваї та елевейтри мають бути огрівані. Компанія мотивує сю просьбу тим, що таке розпорядженє заощадить що найменьше 400 тон угля денно, а під теперішний час уголь є так потрібний.

Проти сього „патріотизму" компанії виступив ново-вибраний майор Ню Йорку і в листї до комісії публичної услуги він висловив свою надію, що згадана комісія не згодить ся на пропозицію компанії. А місцева часопись „Ґлоб" виступила також рішучо проти сеї пропозиції і в редакційній статї пише:

„Як би свою пропозицію компаїня не арґументувала, то все таки не може бути мови, щоби її полагоджено в користь компанії. Злучені Держави можуть поправити свою економію через усуненє всяких розкоший. Але огріванє пасажирських возів не є розкошию, але конечностию. Ситуація опалу може бути не знати як страшною, але ми не можемо наражувати житє соток і тисячів осіб, які денно переїздять дорогою бруклинської перевозової компанії".

Мала імїґрація Ірляндцїв.

Імїґрація Ірляндцїв до Злучених Держав дуже підупала. Статистика виказує, що від 1. січня до 30. вересня 1917 р. до Злучених Держав приїхало лише 83 Ірляндцїв; за тойсам період в 1916 році прибуло їх 3.015.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Вибори в деяких містах на Україні.

Вибори до міських рад в деяких містах на Україні і число вибраних українських радних виказують, як всі жиючі на Україні елементи зорґанізували ся спільно у боротьбі проти Українцїв. Коли отже знаєть ся, що Москалї, Жиди і Поляки стали спільно у виборчій кампанії, то й не дивувати ся, що в деяких містах Українцї здобули так мало місць.

Харків (Харківщина) — на 116 міських радних одержали:

соціял-революціонери	54
кадети	16
соціялїстичний бльок	13
народні соціялїсти	8
українські демократи	2
українські соціялїсти	2

Херсон (Херсонщина) — на 82 міських радних одержали:

соціялїстичний бльок	67
жидівський бльок	9
кадети	5
Українцї	1

Умань (Київщина) — на 56 міських радних одержали:

соціялїстичний бльок	20
Українцї	10
безпартійні	7
Жиди-сіоністи	5
Поляки	3

Лубни (Полтавщина) — на 31 міських радних одержали:

соціялїстичний бльок	10
український робітн. бльок	8
радикально-демокр. бльок	6
служачі в державних інституціях	4
робітнича ґрупа	2
міські служачі	1

Катеринослав (Катеринославщина) — на 97 міських радних одержали:

соціял-революціонери	24
большевики	22
Жиди	19
меньшевики	14
Українцї	9
кадети	9

„Ратуймо Полїсє!" — кричать Ляхи.

Під таким кличем галицьке польське учительство видало відозву, в котрій говорить ся:

„Полїсє кличе о поміч! Земли, зрошеній кровю уніятських мучеників, земли, котра мимо кількадесяти лїт систематичної русифікації успіла задержати польське обличе, грозить тепер поновно залив зі сторони чужих елєментів. Русини і Жиди заходять ся коло закладаня власних шкіл, запроваджаючи їх навіть там, де населенє є родовито і виключно польське. Якісь незнані доси в тих околицях руські емісарі аґітують на користь української школи і українського війска, **находячи, на жаль, дуже часто охотників між полїським народом.**

Через се польська суспільність на Полїсю взиває польських учителів і учительок до праці на загрожених батьківських окраїнах. Наразї має повстати в повітї влодавськім, яко найблизшім винародовленю, 8 народних шкіл в андріївськім окрузї. Коли би найшла ся відповідна скількість учительських сил, наука могла би розпочати ся вже у вересни. Для інформацій подаєть ся, що до кождої з тих посад є долучена платня 2.200 до 2.800 корон річно, також мешканє з опалом і 1 морґ поля по цінї 6 до 12 корон за морґ".

Отсю відозву видало „Оґнїско Научицєльске" в Кракові.

Вільна їзда зелїзницею для галицьких утїкачів.

Австрійське правительство видало розпорядженє, на основі котрого дозволено поворот галицьким утїкачам до деяких галицьких громад. Тим розпорядженем візвано утїкачів, які з початком війни утїкли в глиб Австрії, щоби повернули до своїх околиць. В тій цїли вони одержать вільний переїзд зелїзницею, а також безплатний перевіз пакунків. Реченець повороту означено на 20. вересня 1917. Хто до того часу не повернув, той стратив право до всїх полекш.

Се сьвідчить, що утїкачі зі східної Галичини, які від початку війни тиняли ся по Чехії, Моравії, Австрії й Угорщині, повернули вже тепер до своїх рідних околиць.

З львівського університету.

Деканами львівського університету на академічний рік 1917—1918 вибрано: на теольоґічнім видїлї — о. др. Франц Лїсовский, професор спеціяльної доґматики; на правничім видїлї — др. Каміль Стефко, професор австрійської цивільної процедури; на медичнім видїлї — др. З. Дмоховский, професор патольоґічної анатомії; на фільософічнім видїлї — др. Евґен Ромер, професор ґеоґрафії. — Всї Поляки.

Ректором ветеринаричної академії на шкільні роки 1917—1918 і 1918—1919 вибраний Поляк, др. Володимир Кульчицкий, професор описової анатомії.

Виселенє Нїмцїв з Волинї.

По розпорядженю волинського ґубернського комісара з днем 6. вересня 1917 р. почало ся виселенє всїх Нїмцїв, які повернули на Волинь зараз по державнім перевороті.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Вибори в Могилеві і Минску; Українець вибраний головою столицї Білоруси.

При виборах до міської ради 2. вересня в Могилеві на Білоруси на 55 місць здобули:

соціялїстичний бльок	30
кадети	10
Поляки	7
Білорусини	6
властителї домів	2

В Минску (столиця Білоруси) предсїдателем міської ради вибраний Жид, Вайнштайн, з партії бундистів, а головою міста вибраний Українець, соціял-революціонер Кащенко.

Вибори в Ризї.

На радних міста Риґи одержали:

лотишські соціял-демократи	49
Нїмцї	19
соціялїстичний бльок	18
Комітет зєднаної демократії Лотви	9
жидівська ґрупа	6
Москалї	5
лотишська радикально-робітнича ґрупа	4
лотишська републиканська партія	1
жидівська робітнича партія	1

Вибори в Кишиневі.

На 105 місць у міській радї в Кишиневі, ґубернськім містї Бесарабії, здобули:

бльок соціял-революціонерів, соціял-демократів, народних соціялїстів і бундистів	59
союз селян	13
сіоністи	12
молдавська партія	6
кадети	6

Новий російський 1.000-рублевий банкнот.

Нове правительство Росії по поваленю царя видало нові 1.000-рублеві банкноти, на яких вже нема анї портрету царя анї державного гербу. Натомісць виднїє образ державної думи.

Анґлїя обіцює Жидам Палестину.

(True translation filed with the Postmastre at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Артур Балфур, британійський міністер заграничних справ, написав слїдуюче письмо до льорда Ротшільда, висказуючи правительственні симпатії супроти змагань сіоністів:

„Правительство подїляє погляди щодо основаня держави в Палестинї для жидівського народу і ужиє всїх своїх средств, аби осягнути сю цїль".

Болгарія не хоче віддати Добруджі.

(True translation filed with the Postmastre at Jersey City on November 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

У відповідь на мирові услівя большевиків (мир без анексій і контрибуцій) софійський „Міръ", орґан болгарської національної партії, пише, що Болгари не позволять собі бавити ся деклараціями російських іллюзіоністів або Дансько-Скандинавського Комітету. „Болгари — пише „Міръ" — однодушно розуміють, що будучність Болгарів вимагає посїданя Добруджі аж до устя Дунаю".

Болгарський гимн ненависти.

Болгарський поет Іван Арнавдов скомбінував вірш, який названо болгарським гимном ненависти. Вірш посьвячений болгарській армії, і часть його, переложена на українську мову, звучить меньше-більше так:

Ви не позвольте одному каменеви ворожому стояти на другім;
Нехай ніодна дитина не тїшить ся на лонї своєї матери;
Нехай ніодин старець не опреть ся на рамени свого внука.
Киньте їх черепи голодним псам
І оставте їх на руїнах, котрі ви своєю рукою засїяли кістками і опирами.

Пожадане видавництво.

В память повстаючої нашої дорогої української держави п. Іван Подоляк постановив видати Історичний Образ України-Руси. Такої красної й так досконалої колекції першорядних мужів України не лишень в Америцї, але й на цілій Україні ще доси — о скільки нам звісно — не було.

В хронольоґічнім порядку є представлені всї династії, що панували на Україні, а іменно: Київська, Литовська й Галицька, та Гетьманщина. Побіч наших князів, королїв та гетьманів є найвизначнїйші церковні й народні дїячі.

Видаючи се табльо, п. Подоляк, яко ідеальний патріот, поставив собі за цїль дати нашій суспільности такий образ, з якого віє духом історичним та патріотичним, викінчений на історичній підставі й відповідаючий цілком ідеольоґії українській.

Сей образ то правдивий приятель української родини й кождої одиниці, бо з него кождий вичитає величність і бувшу славу свого рідного народу та скріпить ся на духу; се картина, що так ясно представляє всї події нашої вітчини, бо на перший погляд пригадуєть ся всї сторони нашого державного та народного житя.

Пан накладчик поручив виконанє сього скомплїкованого дїла звісному українському артистови, п. Володимирови Сиротенкови, котрий вивязав ся з сього важного дїла знаменито. Табльо викінчене в десятьох красках і в золотї, оздоблене красною вінетою, — по середині окружені лавром прапори. Комплет виконаний чудово; знавцї, свої й чужі, що обсервували ориґінал, кажуть, що се унїкат великої, а для кождого Українця донеслої вартости історичної та артистичної. Риси виконані автентично й вельми містерно.

Ориґінал формату 40x50 цалїв і лїтоґрафії мали бути такі-ж, але що ся величність оказала ся непрактична в загальнім ужитю примірників в нашій суспільности, то поручено підприємству лїтоґрафів зменьшити копії на 25x33 цалї; се слушна величність й оказала ся відповідною для нашого ужитку. Лїтоґрафію поручено знаному підприємству в Ню Йорку, котре ручить за добре викінчене копій.

Образи будуть готові вже коло наших Різдвяних сьвят. Тому просить ся всїх інтересованих звертати ся по близші поясненя, як також з замовленєм, до накладчика сих образів, п. Івана Подоляка, 126 Governor St., Hartford, Conn.

Кождий сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї такий величавий історично-науковий образ наших королїв, князїв, гетьманів та найвизначнїйших мужів. Вони надають ся до всїх саль обрадових, зборових місць, народних домів, клюбів, офісів і шкіл. В школї вони незвичайно влекшать нашим дїточкам пізнанє рідної історії та розбудять в їх душах любов до своєї неньки-України. Вистарчить учителеви тільки вказати дїточкам на кождого мужа, представленого на образї, та розповісти дещо з житя, часу й дїяльности даної одиниці, а вже дитина й затямить собі много Се неначеб оповіданє з помочию кінематоґрафічних ілюстрацій.

Накладчик не жалував заходів та труду на се дуже хосенне для нашого народу дїло і тому належить ся йому особлившє признанє, тим більше, що п. Подоляк є знаний яко дуже ідеальний дїяч на поли народнім, і заняв ся виданєм таких образів з чисто патріотичних мотивів.

Цїна образів буде дуже приступна, так, що ніхто не буде мати трудности набути один або більше примірників. Подаєть ся до відомости загалу, що сї образи вийдуть вже зпід преси лїтоґрафічної, як сказано, около Різдва. Інтересованим, що хочуть набути образи гуртом, за попередним порозумінем накладчик дасть значний опуст. Замовлене можна вже тепер робити, бо й п. Подоляк ручить, що цїна буде дуже уміркована.

(Всї ґазети просить ся о передрук повисших стрічок).

Онуфрій Ковальський.

КІЛЬКО ТО ГРОШИЙ і праці і журби понесли ті, що закладали „Свободу". Вони зовсім не числили на зиск, лише роздумували, як би то просьвітити нарід. А теперішні видавці „Свободи" тако жтим журять ся. Тому всі сьвідомі Українці повинні бути помічні в тім ділі і зеднувати передплатників.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубриці поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добра робота.—Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителїв і учителїв музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обміняти ся з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ до домашної роботи, добре місце і легка праця. 36-38
PASECKA,
305 E. 14th St., New York City.

Пошукую свого шваґра **МАРКА ЦАП** з села Ходович, пов. Стрий. Тому два роки працював в майнах в Рілтон, Па., Вест Мореланд Ко. Хто би о нім знав, або він сам, зволить ласкаво голоситись на адресу: 136-38
MIKE LUDKEWICZ,
Box 85, Indian Orchard, Mass.

Пошукую **ІВАНА КАЩІЯ**, родом з села Верчан, повіт Стрий. Має перебувати в Пенсильвенії в Фаєт Кавнті. Хто би о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 135-37
PHILIP KASZCZIY,
56 Downing St., Newark, N. J.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ЧИ ПОЛЯКІВ. Хто би хотів мати власну фарму, нові доми або пічесові сади, пишіть або приїзджайте до: 135-37
ELIAS CAP, Cedar Crest, N. J.

Пошукую свого стрика **ФЕЦКА ГОДЬО** з Бортного, пов. Горлиці. Має перебувати в Пенсильванії. Хто би о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 137
ANNIE HODIO,
8 Brown St., Mystic, Conn.

Пошукую **РОМАНА ОСЄЙЧУКА** з села Грицомола, пов. Радехів. Хто би о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 137-39
JOHN OSIEJCZUK,
Saginaw, Minn., Hornby Junction.

Пошукую своїх вуйків: **ВАСИЛЯ, ЮРКА і МИХАЙЛА КРІЛЬ** з Вільховець, пов. Леко. Хто би о них знав або вони самі, зволять голоситись: 137
KASKA DUNAK,
501 S. Wine St., Shamokin, Pa.

ГЛЯДАЮ СПІЛЬНИКА. З браку робітника, глядаю отсею дорогою спільника до виробленого інтересу чищеня вікон. Інтерес вироблений і певний. Обзнакомлені з „віндоклінерським" заводом мають першеньство, мала тільки готівка пожадана до розширеня інтересу. Ласкаві зголошеня слати на адресу: 137
National Window Cleaning Co.,
326 Mifflen Ave., Scranton, Pa.

ПОШУКУЄМО ЧЕСНИХ ЛЮДИЙ яко наших заступників в кождій місцевости. По близші інформації писати до: 134-37
INTERSTATE COMMERCIAL CO.,
208 Broadway, New York, N. Y.

52 АКРОВА ФАРМА

до спродания. Земля вироблена, нема каміня, ані ліса, земля чорна, родить ся цибуля, салєра і взагалі всьо, дім новий о сїмох кімнатах, будинки нові, сад з пічесами, цїлий інвентар, пара коний, 2 корови, 50 курий, сїно, овес, кукурудза. Цїна $8.500, $4.500 готівки а $4000 на сплату. 133-145
JOHN SCHMITH,
Box 101, Whippany, N. J.

Анна Фіялек, ПРАКТИЧНА АКУШЕРКА,
ДИПЛЬОМОВАНА В КРАКОВІ, УДІЛЯЄ БЕЗПЛАТНО ПОРАДИ ВХОДЯЧІ В ОБСЯГ ПОЛОЖНИЦТВА. ПОРОДИ ПЕРЕВОДИТЬ ДУЖЕ СТАРАННО. 131-43
184 AVE. A, NEW YORK CITY.
межи 11-ою а 12-ою улицею.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОҐИ ріжних річий: як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Також посідаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі воєнні. Пишіть сейчас на адресу: —10
AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Гороскоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитиньства аж до гробу; а також 70 гарних образків в дуже цікавих позах готових до оправи в рамки. А також много инших цікавих річий, якими самі розвеселитесь а приcїм розбудите велике заінтересованє у других і можете заробити добрі гроші. Пішліть 6 цнт. марками на Гороскоп і катальоґ. 134—
AFRICAN NOVELTY SUPPLY CO.,
205 E. 14th St., New York City.

ПОСТІЛЬ З ПІРЯ $6.50.

Нові подушки з піря $1.25 за пару. Величина і повна вага ґарантовані. Піре нове і санітарно доглянене. Найлїпше 8-унцеві пошви. Пишіть по нові катальоґи. 137-148
SOUTHERN FEATHER & PILLOW COMPANY, Dept. R-169,
Greensboro, N. C.

УКРАЇНСЬКА АКУШЕРКА.

З довголітною практикою перепроваджує пологи з найлїпшим успіхом. 135вс45
Свої услуги поручає Вп. Родимцям.
А. ШУМЛЯНСЬКА,
(2 фльор фронт, по правій руці)
175 E. 4th St., New York, N. Y.

5 прекрасних артистично виконаних портретів жіночої краси, в натуральних і дуже інтересуючих позах пішлемо кождому за 10 центів. 135-
Адресуйте:
MRS. L. PASECKA,
205 East 14th St., New York, N. Y.

ЧОТИРИ-АКРОВА ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Хата на 5 покоїв з умебльованем, стайня, стодола зі сїном, дві корови, 3 курники і 15 курий, кузьня зі знарядами, з зелізом, з вуглем і з машинами; в добрім положеню; школа, готель, сусїдство. По близші поясненя голоситись на адресу: 135-37
W. MOKRYNKO,
Box 14, Cooleyville, Mass.

ВИПЛАТИМО $100.00 ГОТІВКОЮ!

Наколи нашою методою В ПЯТИ ДНЯХ не вилічите ся від убийчого налогу КУРЕНЯ ТЮТЮНУ, без яких небудь потрясень духових або тілесних. Потрібні препарати до пятидневної курації, КОШТУЮТЬ ЛИШЕ $2.50. 135-37
ADAM'S MAIL ORDER,
634 E. 14th St., New York City.

ПАМЯТКА З ВІЙНИ.

Пришліть свою фотоґрафію і 48 центів на вічну і прегарну воєнну памятку сьвяточну. 135-37
ART NOVELTY CO.,
53 Greene St., Jersey City, N. J.

Коляди і щедрівки

на Різдво Христове і Богоявлене з додатком инших пісень церковних, котрі то повинні знаходитись в кождій українській хаті.

Ціна коляд для кождого досить приступна бо лише 25 цнт. з пересилкою.

Гроші і замовленя просить ся слати на адресу:
SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всїх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить три рази тижнево — у второк, четвер і суботу.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві, популярно-наукові розвідки, оповіданя і фейлетони.

„СВОБОДА" також подає найдокладнїйші відомости з поля війни і з нашого рідного села та повіту.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:
НА ЦІЛИЙ РІК $2.50
НА ПІВ РОКУ $1.25
НА ЧОТИРИ МІСЯЦІ $1.00

ПОЗА ГРАНИЦІ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:
НА ЦІЛИЙ РІК $3.25
НА ПІВ РОКУ $1.75
НА ЧВЕРТЬ РОКУ $1.00

Звертаємо увагу, що на кредит нікому не висилає ся часописи.

Гроші належить висилати враз з замовленєм на почтовий або експресовий моні-ордер або в реджістрованім листі на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ
ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!
написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт. за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

В кождій українській хаті повинен находитись календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

ПРОТОКОЛ

з XIV. головної конвенції Українського Народного Союза, відбувшої ся в днях 22-го до 27-го жовтня 1917 р., в „Harrisburg Board of Trade Hall“, 112-114 Market St., Harrisburg, Pa.

—o—

(Дальше).

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

за час від 1. серпня 1914 року до 30. вересня 1917 року, т. є. за час від послідної XIII. головної конвенції Українського Народного Союза.

РУХ ЧЛЕНІВ.

Загальний рух членів після місяців.

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Принято нових	Принято наново	Принято з пер. карт.	Прийшло з инших кляс	Суспендовано	Виключено	Взяло пер. карти	Перейшло до инших кляс	Померло	Число членів з кінцем місяця
Серпень	1914	20549	286	106	57	28	258	81	51	28	12	20596
Вересень	„	20596	173	80	45	13	825	83	43	13	12	19931
Жовтень	„	19931	107	247	23	25	1330	1398	29	25	14	17537
Падолист	„	17537	56	280	37	29	3074	873	49	29	10	13904
Грудень	„	13904	118	551	60	55	2035	115	76	55	11	12396
Січень	1915	12396	44	169	45	223	4514	108	58	223	4	7970
Лютий	„	7970	96	456	83	145	1228	67	40	145	10	7260
Март	„	7260	14	146	54	68	788	18	41	68	5	6622
Цьвітень	„	6622	51	129	82	38	438	13	204	38	5	6224
Май	„	6224	62	136	43	20	355	12	46	20	6	6046
Червень	„	6046	115	109	31	16	198	8	36	16	2	6057
Липень	„	6057	113	69	88	8	165	69	86	8	4	6003
Серпень	„	6003	74	72	16	11	131	13	11	11	7	6003
Вересень	„	6003	150	60	24	10	116	25	20	10	5	6071
Жовтень	„	6071	163	47	10	5	105	11	18	5	6	6151
Падолист	„	6151	297	44	29	9	97	4	29	9	7	6384
Грудень	„	6384	440	38	13	45	86	15	17	45	7	6750
Січень	1916	6750	613	44	19	9	77	24	19	9	4	7302
Лютий	„	7302	162	36	22	4	123	13	25	4	4	7357
Март	„	7357	178	62	22	9	71	9	21	9	8	7510
Цьвітень	„	7510	129	21	13	5	104	26	23	5	7	7513
Май	„	7513	327	57	28	10	121	17	35	10	3	7749
Червень	„	7749	352	46	30	6	98	11	45	6	5	8018
Липень	„	8018	431	41	42	9	101	3	29	9	6	8393
Серпень	„	8393	176	39	36	9	135	6	42	9	4	8457
Вересень	„	8457	202	47	26	9	140	11	30	9	3	8548
Жовтень	„	8548	239	60	38	8	143	4	39	8	7	8692
Падолист	„	8692	380	50	30	8	101	5	29	8	1	9016
Грудень	„	9016	280	35	37	5	131	10	41	5	2	9184
Січень	1917	9184	288	46	33	10	124	11	29	10	7	9380
Лютий	„	9380	160	70	32	7	135	7	39	7	4	9457
Март	„	9457	115	56	29	4	141	17	23	4	9	9467
Цьвітень	„	9467	103	42	30	6	123	8	34	6	8	9469
Май	„	9469	161	64	32	4	137	26	39	4	10	9514
Червень	„	9514	228	57	35	10	125	13	35	10	4	9657
Липень	„	9657	205	40	37	5	137	11	45	5	2	9744
Серпень	„	9744	141	52	44	7	217	13	42	7	8	9701
Вересень	„	9701	178	89	30	7	118	22	31	7	5	9822
Разом		20549	7407	3793	1385	899	18345	3180	1549	899	238	9822

Зіставлене членів У. Н. Союза після місяців.

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Прибуло	Убуло	Остало з кінцем місяця	Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Прибуло	Убуло	Остало з кінцем місяця
Серпень	1914	20549	477	430	20596	Цьвітень	„	7510	168	165	7513
Вересень	„	20596	311	976	19931	Май	„	7513	422	186	7749
Жовтень	„	19931	402	2796	17537	Червень	„	7749	434	165	8018
Падолист	„	17537	402	4035	13904	Липень	„	8018	523	148	8393
Грудень	„	13904	784	2292	12396	Серпень	„	8393	260	196	8457
Січень	1915	12396	481	4907	7970	Вересень	„	8457	284	193	8548
Лютий	„	7970	780	1490	7260	Жовтень	„	8548	345	201	8692
Март	„	7260	282	920	6622	Падолист	„	8692	468	144	9016
Цьвітень	„	6622	300	698	6224	Грудень	„	9016	357	189	9184
Май	„	6624	261	439	6046	Січень	1917	9184	377	181	9380
Червень	„	6046	271	260	6057	Лютий	„	9380	269	192	9457
Липень	„	6057	278	332	6003	Март	„	9457	204	192	9467
Серпень	„	6003	173	173	6003	Цьвітень	„	9467	181	179	9469
Вересень	„	6003	244	176	6071	Май	„	9469	261	216	9514
Жовтень	„	6071	225	145	6151	Червень	„	9514	330	187	9657
Падолист	„	6151	379	146	6384	Липень	„	9657	287	200	9744
Грудень	„	6384	536	170	6750	Серпень	„	9744	244	287	9701
Січень	1916	6750	685	133	7302	Вересень	„	9701	304	183	9822
Лютий	„	7302	224	169	7357	Разом		20549	13484	24211	9822
Март	„	7357	271	118	7510						

Прибуток в членах Укр. Нар. Союза

за час від 1. серпня 1914 р. до 30. вересня 1917 р., т. є. від XIII. Гол. Конвенції У. Н. С., представляєть ся загально так:

Місяць і рік		Принято нових	Принято наново	Принято з пер. картами	Прийшло з инших кляс	Разом
Серпень	1914	286	106	57	28	477
Вересень	„	173	80	45	13	311
Жовтень	„	107	247	23	25	402
Падолист	„	56	280	37	29	402
Грудень	„	118	551	60	55	784
Січень	1915	44	169	45	223	481
Лютий	„	96	456	83	145	780
Март	„	14	146	54	68	282
Цьвітень	„	51	129	82	38	300
Май	„	62	136	43	20	261
Червень	„	115	109	31	16	271
Липень	„	113	69	88	8	278
Серпень	„	74	72	16	11	173
Вересень	„	150	60	24	10	244
Жовтень	„	163	47	10	5	225
Падолист	„	297	44	29	9	379
Грудень	„	440	38	13	45	536
Січень	1916	613	44	19	9	685
Лютий	„	162	36	22	4	224
Март	„	178	62	22	9	271
Цьвітень	„	129	21	13	5	168
Май	„	327	57	28	10	422
Червень	„	352	46	30	6	434
Липень	„	431	41	42	9	523
Серпень	„	176	39	36	9	260
Вересень	„	202	47	26	9	284
Жовтень	„	239	60	38	8	345
Падолист	„	380	50	30	8	468
Грудень	„	280	35	37	5	357
Січень	1917	288	46	33	10	377
Лютий	„	160	70	32	7	269
Март	„	115	56	29	4	204
Цьвітень	„	103	42	30	6	181
Май	„	161	64	32	4	261
Червень	„	228	57	35	10	330
Липень	„	205	40	37	5	287
Серпень	„	141	52	44	7	244
Вересень	„	178	89	30	7	304
Разом		7407	3793	1385	899	13484

Убуток в членах Укр. Нар. Союза

за час від 1. серпня 1914 р. до 30. вересня 1917 р., т. є. від XIII. Гол. Конвенції У. Н. С., представляєть ся загально так:

Місяць і рік		Суспендовано	Виключено	Взяло пер. карти	Перейшло до инших кляс	Померло	Разом
Серп.	1914	258	81	51	28	12	430
Верес.	„	825	83	43	13	12	976
Жовт.	„	1330	1398	29	25	14	2796
Падол.	„	3074	873	49	29	10	4035
Груд.	„	2035	115	76	55	11	2292
Січень	1915	4514	108	58	223	4	4907
Лютий	„	1228	67	40	145	10	1490
Март	„	788	18	41	68	5	920
Цьвіт.	„	438	13	204	38	5	698
Май	„	355	12	46	20	6	439
Черв.	„	198	8	36	16	2	260
Липень	„	165	69	86	8	4	332
Серп.	„	131	13	11	11	7	173
Верес.	„	116	25	20	10	5	176
Жовт.	„	105	11	18	5	6	145
Падол.	„	97	4	29	9	7	146
Груд.	„	86	15	17	45	7	170
Січень	1916	77	24	19	9	4	133
Лютий	„	123	13	25	4	4	169
Март	„	71	9	21	9	8	118
Цьвіт.	„	104	26	23	5	7	165
Май	„	121	17	35	10	3	186
Черв.	„	98	11	45	6	5	165
Липень	„	101	3	29	9	6	148
Серп.	„	135	6	42	9	4	196
Верес.	„	140	11	30	9	3	193
Жовт.	„	143	4	39	8	7	201
Падол.	„	101	5	29	8	1	144
Груд.	„	131	10	41	5	2	189
Січень	1917	124	11	29	10	7	181
Лютий	„	135	7	39	7	4	192
Март	„	141	17	23	4	9	194
Цьвіт.	„	123	8	34	6	8	179
Май	„	137	26	39	4	10	216
Черв.	„	125	13	35	10	4	187
Липень	„	137	11	45	5	2	200
Серп.	„	217	13	42	7	8	287
Верес.	„	118	22	31	7	5	183
Разом		18345	3180	1549	899	238	24211

Подрібний виказ і рух членів У. Н. Союза після кляс.

Кляса A ($250)

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Принято нових	Принято наново	Принято з пер. карт.	Прийшло з ин. кляс	Суспендовано	Виключено	Взяло перест. карти	Перейшло до ин. кляс	Померло	Число членів з кінцем місяця
Серпень	1914											
Вересень	„											
Жовтень	„											
Падолист	„											
Грудень	„											
Січень	1915		2			19						21
Лютий	„	21	2			10	4					29
Март	„	29				5	2					32
Цьвітень	„	32	5	1		3			1			40
Май	„	40	4			2	1					45
Червень	„	45	13				3					55
Липень	„	55	9	1	1				2			64
Серпень	„	64	4			1	4					65
Вересень	„	65	26	2			3			1		89
Жовтень	„	89	16	2								107
Падолист	„	107	28			1						136
Грудень	„	136	33				6			2		161
Січень	1916	161	71		2		5	3	2			224
Лютий	„	224	19				8					235
Март	„	235	20	1	1		2		1	1		253
Цьвітень	„	253	12	1	2		3	1	2	2		260
Май	„	260	22	2		3	11	2	2			272
Червень	„	272	26	2	3		12		1	1		289
Липень	„	289	29	1	1	1	7		3	3		308
Серпень	„	308	7	1	2	2	15	3	3	1		298
Вересень	„	298	13	5	1	2	8		1			310
Жовтень	„	310	20		1	2	9		1			323
Падолист	„	323	31	2		1	7					350
Грудень	„	350	20	1	1		14		2	1		355
Січень	1917	355	24	1	2		3		2			377
Лютий	„	377	22	2	1	3	10					395
Март	„	395	7	3	1	1	20		2			385
Цьвітень	„	385	8	7	2		10					392
Май	„	392	8	2	1	1	7	7	2			388
Червень	„	388	9		1		7	1	3			387
Липень	„	387	16	1	5		11	2	7			389
Серпень	„	389	5	3	5	1	8	1		1	1	392
Вересень	„	392	6	2			9	2		1		388
Разом			537	43	33	58	209	22	37	14	1	388

КЛЯСА AA ($500)

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Принято нових	Принято наново	Принято з пер. карт.	Прийшло з ин. кляс	Суспендовано	Виключено	Взяло перест. карти	Перейшло до ин. кляс	Померло	Число членів з кінцем місяця
Серпень	1914	3162	71	17	6	7	62	15	9	21	1	3155
Вересень	„	3155	63	16	7	4	156	20	9	9		3051
Жовтень	„	3051	41	43	6	21	273	186	8	4	1	2690
Падолист	„	2690	15	40	8	28	413	85	9	1	1	2272
Грудень	„	2272	29	106	16	45	237	16	16	10	2	2187
Січень	1915	2187	31	38	2	198	454	16	7	3		1976
Лютий	„	1976	69	65	11	129	180	10	4	4		2056
Март	„	2052	8	29	5	55	132	2	5	9	2	1999
Цьвітень	„	1999	27	17	13	32	85	3	33	4		1963
Май	„	1963	34	25	4	15	124	6	5	3		1903
Червень	„	1903	73	32	6	14	60	3	8	1		1956
Липень	„	1956	72	16	24	5	50	14	22	1		1986
Серпень	„	1986	41	20	6	7	43	4	8	2	1	2002
Вересень	„	2002	79	18	9	8	45	11	4	2	1	2053
Жовтень	„	2053	67	13	4	3	37	2	7	2		2092
Падолист	„	2092	150	12	13	5	36		13	4	3	2216
Грудень	„	2216	251	11	5	28	27		6	15	1	2462
Січень	1916	2462	371	11	7	4	35	5	6	5	1	2803
Лютий	„	2803	79	14	6	2	37	2	6	2		2857
Март	„	2857	94	10	9	5	26	2	7	3	4	2933
Цьвітень	„	2933	79	4	3	3	40	7	10	1	2	2962
Май	„	2962	205	14	15	5	49	6	11	2	1	3132
Червень	„	3132	187	23	14	2	46	6	25	4	3	3274
Липень	„	3274	238	19	20	7	41	1	14	2	3	3497
Серпень	„	3497	102	13	11	1	61	3	13	5	1	3541
Вересень	„	3541	111	20	13	4	58	5	18	4	1	3603
Жовтень	„	3603	124	18	16	2	73	3	11	6	3	3667
Падолист	„	3667	222	25	11	6	53	2	12	2		3862
Грудень	„	3862	136	10	19	1	55	5	23	4		3941
Січень	1917	3941	170	16	16	1	61	7	14	8	3	4051
Лютий	„	4051	95	28	13	2	70	6	17	4		4092
Март	„	4092	39	24	17	1	70	6	14	1	2	4080
Цьвітень	„	4080	55	19	12	3	71	6	13	1	2	4076
Май	„	4076	79	34	17		67	16	18	1	3	4101
Червень	„	4101	132	20	15	4	75	5	20	4	1	4167
Липень	„	4167	96	23	21	1	81	6	20	4	1	4196
Серпень	„	4196	69	28	17	2	110	8	17	4	2	4171
Вересень	„	4171	111	39	12	3	53	17	13	3	3	4247
Разом		3162	3915	930	429	663	3646	517	475	165	49	4247

Кляса B ($750)

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Принято нових	Принято наново	Принято з пер. карт.	Прийшло з ин. кляс	Суспендовано	Виключено	Взяло перест. карти	Перейшло до ин. кляс	Померло	Число членів з кінцем місяця
Серпень	1914											
Вересень	„											
Жовтень	„											
Падолист	„											
Грудень	„											
Січень	1915					6						6
Лютий	„	6	1			5	2					10
Март	„	10					1					9
Цьвітень	„	9			1							10
Май	„	10	3									13
Червень	„	13	4		1		1		1			16
Липень	„	16				1						17
Серпень	„	17	2									19
Вересень	„	19	2		1				1			21
Жовтень	„	21	2				1					22
Падолист	„	22	6									28
Грудень	„	28	7			2						37
Січень	1916	37	11									48
Лютий	„	48	5		2				2			53
Март	„	53	5			1	1					58
Цьвітень	„	58	4				1					61
Май	„	61	8				3					66
Червень	„	66	9	1			1		1			74
Липень	„	74	11		1							86
Серпень	„	86	6				1		1			90
Вересень	„	90	7		1		2					95
Жовтень	„	95	5	1			2					89
Падолист	„	99	10									109
Грудень	„	109	3				3		1			108
Січень	1917	108	5		1							114
Лютий	„	114	6		1		1		1			119
Март	„	119	5				3	2				119
Цьвітень	„	119	2	1			1		1			120
Май	„	120	5	2	1		3			1		124
Червень	„	124	2	2						1		127
Липень	„	127	7				3					131
Серпень	„	131	5		1		3			1		133
Вересень	„	133	5	1			2					137
Разом			153	8	11	15	36	2	9	3		137

Кляса C ($1000)

Місяць і рік		Число членів з початком місяця	Принято нових	Принято наново	Принято з пер. карт.	Прийшли з ин. кляс	Суспендовано	Виключено	Взяли перест. карти	Перейшли до ин. кляс	Померло	Число членів з кінцем місяця
Серп.	1914	17387	215	89	51	21	196	66	42	7	11	17441
Верес.	„	17441	110	64	38	9	669	63	34	4	12	16880
Жовт.	„	16880	66	204	17	4	1057	1212	21	21	13	14847
Падол.	„	14847	41	240	29	1	2661	788	40	28	9	11632
Груд.	„	11632	89	445	44	10	1798	99	60	45	9	10209
Січень	1915	10209	11	131	43		4060	92	51	220	4	5967
Лютий	„	5967	24	391	72	1	1042	57	36	141	10	5169
Март	„	5169	6	117	49	6	653	16	36	59	3	4580
Цьвіт.	„	4580	19	111	68	3	353	10	170	34	5	4209
Май	„	4209	21	111	39	1	230	6	41	17	6	4081
Черв.	„	4081	25	77	24	1	134	5	27	15	2	4025
Липень	„	4025	30	52	63	1	115	55	62	7	4	3928
Серп.	„	3928	26	52	10	2	84	9	3	9	6	3907
Верес	„	3907	43	40	14	2	68	14	15	7	4	3898
Жовт.	„	3898	76	32	6	2	67	9	11	3	6	3918
Падол.	„	3918	113	32	16	3	61	4	16	5	4	3992
Груд.	„	3992	147	27	8	14	52	13	11	28	6	4078
Січень	1916	4078	156	32	10	5	37	16	11	4	3	4210
Лютий	„	4210	57	22	13	2	77	11	16	2	4	4194
Март	„	4194	58	50	12	2	42	7	13	5	4	4245
Цьвіт.	„	4245	33	16	8	2	60	18	11	2	5	4208
Май	„	4208	92	41	13	2	57	9	22	8	2	4258
Черв.	„	4258	127	20	13	4	38	5	18	1	2	4358
Липень	„	4358	152	20	20	1	53	2	12	4	3	4477
Серп.	„	4477	60	25	23	6	56		25	3	3	4504
Верес.	„	4504	70	21	11	3	69	6	11	5	2	4516
Жовт.	„	4516	89	39	21	4	59	1	27	2	4	4576
Падол.	„	4576	116	23	19		41	3	16	6	1	4667
Груд.	„	4667	117	24	16	4	59	5	15		2	4747
Січень	1917	4747	89	29	14	8	60	4	13	2	4	4804
Лютий	„	4804	36	40	17	1	54	1	21	3	4	4815
Март	„	4815	64	29	11	1	47	9	7	3	7	4847
Цьвіт.	„	4847	35	15	16	1	41	2	20	5	6	4840
Май	„	4840	68	26	13	1	58	3	19	2	7	4859
Черв.	„	4859	83	35	19	4	43	7	12	5	3	4930
Липень	„	4930	84	16	11	4	42	3	18	1	1	4980
Серп.	„	4980	62	21	21	4	94	4	24	1	5	4960
Верес.	„	4960	53	47	17	4	53	3	18	3	2	5002
Разом		17387	2763	2806	909	144	14440	2637	1025	717	188	5002

(Дальше буде).

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Дописи.

З CHICAGO. ILL.

Шікаґовські федераційники дальше воюють.

Неодна місцевість скаржить ся перед українським загалом за шкоди, інтриґи, підляцтво, заподіяні федераційними аґентами.

Тай у нас, дорогі краяни, є гніздо тих червоних шершенів, а така то нечесть нагла і голодна; все, що лиш українське, нападає і руйнує. Та бо й вони тут у нас гудуть, бо мають свого „боса", котрий себе тим босом титулував на проповідальниці. Ось послухайте:

Дня 28. жовтня с. р. заповіли федераційники „Всенародне Віче". Думаю, пійду і послухаю наших золотоустих бесідників. Присутних було около 150 осіб. Між ними кількадесять „товаришів" в червоних краватках, а решта „кадильники" згаданого боса.

Віче отворив „польскі лекарж", др. Семіновіч. Зараз при виборі президії було з чого посьміятись, але жду дальше.

Виходить бос. Він в своїй бесіді не заходить здалека, але відразу як вхопив С. Демидчука і урядників Укр. Нар. Союза... Ото їм лупня дав, аж посинів зі злости. Та не досить того. Казав, що може їх з Джерзи Сіти повикидати і „Свободу" замкнути, але що він ще чесний чоловік, то й не хоче перетолковувати тих телеґрам з Відня тай Берліна, котрі „Свобода" друкувала ще в 1916 році.

Біґме, наш єґомость велику покуту дає. Вніс резолюцію, щоби віче признало, що не належить ся провід народу українського в Америці асекураційному товариству, Укр. Нар. Союзови, але Федерації, бо в Галичині товариство „Дністер" не мало проводу над галицькими Українцями.

Я тут в нашого єґомостя не виджу жадного сенсу. Таж коли відобралисьте провід Укр. Нар. Союзови, то треба було за одним заходом відобрати його і Укр. Нар. Раді; тоді не треба булоб на другім вічу так горячкуватись.

А „Свобода" не годує своїх читачів помиями, як ви се кажете, тільки правдою. Ціла Україна признає, що се найпорядніийша часопись в Америці і ви се знаєте, але вашою задачею є, що лиш порядне, то знищити. А що „Свобода" подає ваші інтриґи, то ви самі тому винні. Часопись мусить служити народови, а про кривди, заподіяні вами по всіх місцевостях, нарід дає знати заголови через свою часопись в дописях.

Другою точкою віча було справозданє з конвенції Укр. Н. Союза.

Тут виходить др. Семіновіч, делеґат, і в своїм справозданю хвалить ся, що він зорґанізував партію федераційну на конвенції проти старого уряду, але що більша часть його партії схрунила, то він не осягнув своєї цілі. Ще покладав надію на якогось-там товариша Хомяка, але, казав, що і сей схрунив. Тоді старий доктор був змушений покинути конвенцію. Старий „лекарж", знаючи, що других делеґатів ще нема з конвенції тай не буде кому перечити його брехні, вихвалював ся, скілько то він зробив добра для народу, та що по найбільшій части предсідатель покликав його привернути порядок на галі, бо конвенція була страшно бурлива, так, що гірша конвенція не може бути, як ся.

І всякими способами старав ся підорвати довірє членів до своєї орґанізації, а найбільше апелював до женщин. Казав, що їм нема чого тримати ся Укр. Нар. Союза, що їм конче треба орґанізувати ся до якоїсь-там нової жіночої кошари.

Після справоздання других делеґатів виходить, що старий дітвак дійсно був головою федераційної партії на конвенції і не був всилі довершити свого пляну, бо його товариші, обнюхавши, чим він пахне, покинули його, а старий доктор зі встиду втік з конвенції.

Чому ви, доктор, не прийшли на мітінґ свого братства тоїсамої неділі здати справозданє конвенційне? Таж сей мітінґ відбув ся ще перед вічем. Таж члени того братства вибирали вас за свого делеґата на мітінґу, а не на вічу. Се-ж не було місце здавати своє справозданє.

А для вас, члени 106 відділу (Братство св. Николая), нехай буде наука, якого вам делеґата на другий раз висилати. Ваш делеґат показав ся явно, що не заступав свій відділ, але інтернаціоналів -- федераційників.

Чому-ж ви, доктор, так скоро втікли з конвенції? Таж там ще комісія просьб і скарг своє справозданє здавала. Таж і ви там мали дві справи, котрі відкинено, бо вас вже не було. Чейже відділи, котрі вам сї справи передали, мають право гнівати ся на вас.

Отже показалисьте явно, др. Семіновіч, що ви є членом тої кліки федераційної, котра всякими способами стараєть ся загарбати нашу орґанізацію, Укр. Нар. Союз, і там завести свій знаний порядок.

І загуділи федераційні трутні „ганьба" тим делеґатам, котрі чесно і совісно заступали свої відділи, а не Федерацію. Нехай буде ганьба вам, кириничики народні! Ви не діждете ся розбити нашу любу орґанізацію, бо кождий член, як один муж, стане в її обороні.

Третим бесідником був новий шеф Федерації, др. Білик. Він мав точку: „Справозданє із зїзду федераційників в Ню Йорку". Жалував ся на „Свободу", що подала їх велику суму розходів, але не подала, за що ті гроші видано. Дальше він представив, скілько Федерація вже зробила, а що має до роботи. Між иншим він сказав, що Федерація знищила австрофільство серед Українців в Америці. Се, каже, коштує великі гроші, а що Федерація має вже готові пляни на дальшу роботу, то се також коштує гроші. Між тими плянами є один великий, котрий має злучити всі орґанізації в одну (а забув, сарака, що недавно він сам їздив аґітувати за новою орґанізацією до Дітройт, Міш., бо їх ще тут замало). В дальших його плянах є завести єдність між Українцями в Америці.

Дивую ся вам, доктор, чому ви не спамятали своїх передбесідників, котрі вилізли з нічим пожиточним, тільки з лайками і ріжного рода напастями на людий невинних і чесних. А ви ще жалували ся, що вам не остало що говорити по них, та що о. Струтинський і др. Сіменович висказали то, що ви мали говорити. То значить, що ви, др. Білик, похвалюєте їх підлі бесіди. Таж коли дійсно уложено такі пляни на вашім зїзді, то треба дати приклад другим, яким способом сіяти єдність.

Здаєть ся, доктор, що запізно вставляти нову підшивку під федераційний плащ, бо його верхні діри для нас всіх видні. Нарід не дитина.

Вічевик.

З PITTSBURGH. PA.

Розвязанє комітету фонду будови Укр. Нар. Дому і основанє нового товариства в Пітсбурґу.

Дня 28. жовтня с. р. відбуло ся в гали п. Ґута віче, на котрім розвязано Комітет фонду Будови Українського Народного Дому, а основано товариство Українсько-Американська горожанська громада, котра буде мати між иншим на ціли побудувати і удержувати „Український Народний Дім", де би можна дати уміщенє нашим так многим товариствам.

Предсідателем віча був п. П. Шпікула, а секретарювали пп. Шабатура і Король. Промовляли пп. Онишків, Ганяк, Ф. Волчко, Семчук і другі, як також прибув запрошений майор нашого міста, Джов Армстронґ, міський адвокат Г. Айронс і член міської поліції Ф. Олівер.

Майор, котрого ми маємо за приятеля нашої справи і йому почасти завдячуємо зріст нашого фонду до $1.300 в часі одного року, обіцяв нам всяку поміч, якої буде нам потреба в орґанізованю і чартерованю нашого товариства. Адвокат Айронс обіцяв нам зачартерувати і уділити всяких правних порад цілком безплатно.

По сїм прочитано проєктований статут товариства, котрий принято з малими поправками і віддано назначеній комісії до переводу на анґлійську мову.

Пітсбурські Українці! Зверніть свою увагу на сю справу і лучіть ся під прапором сего товариства, бо „пора се великая єсть", аби нам лучити ся! Ми злучені побідимо, а розлучені пійдемо на погній нашим ворогам.

Свій.

БОФАЛО, Н. Й.

Заходом Товариства „Українська Січ" відограє ся велике представлєнє під заголовком

ПАНИЧ ШТУКАРЕНКО

В СУБОТУ, 24. ПАДОЛИСТА 1917 Р.
WESPS HALL,
Clinton, cor. Watson Streets

ДІЄВІ ОСОБИ:

Світальський	П. Когут
Докія Мусійиха, його жінка	А. Коритьківська
Тодося, дочка Світальського	П. Явдик
Яцко, син Докії Мусійихи	С. Дешик
Кася, небога Мусійихи	Ю. Голота
Вавровський	М. Явдик
Вавро, його батько	С. Рудий
Марнич	О. Луців
Худоба	П. Кілин
Шинкар	В. Фрідман
Харко, слуга Вавровського	П. Швалюк
Трушко, слуга Світальських	І. Стойкевич
Проць, слуга світальських	М. Голуб
Служниця Світальського	Г. Райзер
Режісер	П. Штельмах

По представленю відбудеть ся БАЛЬ.
Вступ 50, 35 і 25 центів.

Тікета можна набути в читальні Тов. Українська Січ.

Початок представлення точно о годині 6.30 вечером.

Запрошуємо всіх Українців і всі Товариства і Братства з Бофало і околиці. Весь дохід єсть призначений на Український Народний Дім в Бофало, Н. Й.

За добру забаву ручить
137 КОМІТЕТ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

ДІТРОЙТСЬКИЙ БОЯН
при церкві св. Івана Хрест. відограє
в неділю, 25. листопада б. р.
в парохіяльній галі
(82 Сікат Стр.)

„Н А С Т О Я Щ І"
комедію в одній дії.

ОСОБИ:

Борович	п. П. Костирка
Магдалина, його жінка	п-ні М. Козак
Остап, їх син	п. Г. Руський
Ганнуся, його суджена	п-на М. Єнджейовська
Лесько, слуга	п. Г. Ворко

Річ діеть ся на селї.
Режісер п. КУХТИН.
ВСТУП 35 і 25 ЦЕНТІВ.
Початок о годині 6.30 вечер.
По представленю
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Теж Родимці прибувайте, всі незгоди понехайте, а хто її між нас сіє, хай му язик задубіє. Гаразд!
137-38 КОМІТЕТ.

ЧИ ТО ТЯЖКО, йдучи з роботи домів кождого вечера, або в неділю з церкви, у вільнім часі зі забави, чи з яких сходин, переконати несьвідомого Українця, що його обовязком є читати свою рідну газету і спонукати його, щоби він вислав передплату на „Свободу".